

NAPREJ!

Vse za napredek slovenskega ljudstva!

Časopis »NAPREJ!« izhaja dvakrat mesečno, in sicer 4. in 18. — Uredništvo, administracija in ekspedicija je v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6/II. — Vse denarne pošiljatve je pošiljati na naslov: »Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z o. z.« — Vse dopise in spise na uredništvo. — Naročnina za celo leto: K 2:50, za 1/2 leta K 1:25, v Nemčijo K 3—, v Ameriko K 4:60. — Posamezne številke 8 vin.

Kdor hoče biti socialni demokrat,

mora poznati svoje politične dolžnosti in jih izpolnjevati.

Kdor je socialni demokrat v srcu, pa ne le na jeziku, mora vedeti, da je rešitev ljudstva iz kapitalističnega suženjstva, ki je hujše od nekdanjega grškega in rimskega, le tedaj mogoče, kadar popolnoma zmagajo načela socialne demokracije.

Vedeti pa mora tudi, da zmaga teh načel ne more biti slučaj ali čudež, ampak edino le sad zavednega, smotrna dela vseh delavcev. Tega dela ne more napraviti noben posameznik. »Reševalci naroda«, »Izveličarji« in »čudodelci« lahko stopajo med nerazsodnim ljudstvom; lahkovernim ljudem, ki nimajo sami misli v glavi, lahko obljubuje vsak demagog, da jih bo rešil. Zaveden delavec ve, da je to nemogoče, zato tudi v socialni demokraciji ni prostora za čudodelce.

Kdor spoznava to resnico, pa mora sodelovati pri delu proletariata.

Kako more sodelovati?

Pred vsem mora biti organiziran. Ne le strokovno in gospodarsko, ampak tudi politično. Zakaj tudi v politiki je treba složenega dela množice. V svoji organizaciji se mora udeleževati skupnega dela. V prostorih svoje organizacije ne sme biti tujec ali praznični gost, ampak kakor doma mora biti tam.

Nikakor se pa ne sme zadovoljiti s tem, da je sam organiziran. Kaj to pomaga, dokler je za enega organiziranega dvajset neorganiziranih! Kdor je spoznal potrebo organizacije, mora dati spoznanje tudi drugim. Poučevati mora, agitirati mora. Njegova korist zahteva, da privaja vedno novih članov v svojo organizacijo.

Drugo, česar je treba za boj je orožje. Najvažnejše orožje je časopis. In tu moramo vnovič in vnovič vpraševati naše sodruge: Kaj so storili, da dobe ostro in močno orožje. Če bi vsak sodrug izprašal svojo vest, bi se jih mnogo našlo, ki ne bi obstali. »Koliko naročnikov sem že pridobil za delavski tisk?« — bi moralo biti vsakdanje vprašanje vsakega resničnega socialnega demokrata!

V službi kapitalizma.

Že večkrat smo naglašali, da bi bila moč velikega kapitala smešno majhna, ako bi morala peščica velekapitalistov sama zastopati svoje interese proti množicam, katere izkorišča. Skrivnost njene mogočne vlade nad milioni in milioni ljudi je v tem, da si velekapital lahko kupuje duše. Ne le ročno, ampak tudi duševno delo je odvisno od kapitala. Znanje, ki ga nima kapitalist, si kupuje s svojim denarjem in tako si ustvarja sužnje boljše vrste, ki združujejo svoje interese z interesi velekapitalizma, pa mu zato prodajajo svoje človeško dostojanstvo, svoje prepričanje in svobodo svojih misli.

Dokaz za to resnico, o kateri je naše delavstvo še premalo razmišljalo, je tudi sledeča vest o ameriškanih odvetnikih in o nagradah, ki jih dobivajo. Zlasti veliki trusti — se pravi v tej vesti — honorirajo svoje pravne zastopnike sijajno; gotovo je, da ne dobi ni eden od onih dvanajstih odvetnikov, ki so v stalni službi pri Standard-Oil-Company manj, kakor pol milijona na leto. A to še niso vsi odvetniki, kajti ko so nedavno obravnavali pred drugo inštanco, ali naj trust razpade, je bilo 21 zastopnikov navzočih. Vendar se pa odvetniki ne dajo radi vdinjati posameznim osebam in če je honorar še tako sijajen. Tako je n. pr. Samuel Untermeyer odbil ponudbo, ko bi bil lahko zaslužil letno več stotisoč dolarjev. Jurist seveda, ki zasluži kar pri eni tožbi 700.000 dolarjev, ne čuti potrebe, gledati za življensko službo. To je dobil gospod Untermeyer, dasi tožba ni tekla čez tri mesece.

Drugi del te vesti nikakor ne vzame važnosti prvemu delu. Radi ali neradi, vdinjajo se vendar. Toliko juristov, kolikor jih trust potrebuje, jih dobi vsak čas in to je glavno.

Tako pa ni le z juristi. Ko se je začelo v Avstriji razvijati protialkoholno gibanje, so bogati pivovarnarji takoj dobili profesorje in zdravnike, ki so šli »dokazovat«, da je pitje alkohola »potrebno«.

To je klevet kapitalističnega sistema, ki prizanaša le prereditim izjemam: Ali se prodaš, ali pa stradaš in pogini. Če si »navaden« delavec, se ti pove to naravnost v obraz. Če si »inteligent«, se ti to sicer ne pove tako grobo, ampak čutiti moraš vseeno bridko resnico. Največji del človeštva mora biti kapitalizmu za sužnja, manjši del mora sužnjev držati v pokorščini. In nikdar ne bo drugače, nikdar se človeštvo ne reši tega sramotnega suženjstva, dokler se ne poruši podli kapitalizem z orožjem socializma.

Rudarji, preudarite!

Zadnji čas je zopet opazovati, da se rudniški podjetniki navsomoč trudijo, da bi rudarjem »skrajšali zaslužek«. Seveda ne razglashajo oficijelno tega čednega namena; toda kadar se delo oddaja na akord, se nastavlja tako, da se zniža zaslužek vsaj za nekoliko vinarjev, če že drugače ni mogoče. To je dospelo že tako daleč, da ne more rudar ob sedanji draginji tudi z najpridnejšim delom

zaslužiti toliko, kolikor bi potreboval za življenje, zlasti če ima družino.

Naravno je, da je draginja in nezadosten zaslužek, to dvojno zlo, povzročilo mnogo razburjenja med rudarji. V nekaterih okrajih, tako n. pr. pri trboveljski premogokopni družbi, so delavci nastopili z zahtevami, katerim se pa podjetniki doslej še upirajo, češ, da je kupčija slaba. O draginji gospodje molče. Za to, da delavci ob nezadostni hrani slabe in da prihaja celo njihov obstanek v nevarnost, nimajo gospodje zmisla. Vendar je to dokazana stvar, ki se izraža najbolj v naraščajočem številu bolnikov. Tako je n. pr. v celovškem rudniškem okraju prihajalo leta 1900. na sto članov bolniške blagajne 85 6 bolezenskih slučajev, leta 1904 85 3, leta 1905 pa 101 1; v dunajskem rudniškem okraju je bilo leta 1803 77·2 odstotkov, leta 1904 85 8, leta 1905 pa 92 8 odstotkov. Ta dejstva prezira ošabno podjetništvo, kakor da jih ni. S svojim sistemom nadaljuje brezbrizno in si najbrže misli: Če pogine rudar, se pa dobi drug. In tako ni konca, ne kraja moritvi delavcev.

Tako pa ne bi moglo biti, če bi bile razmere med rudarji samimi nekoliko drugačne, če namreč ne bi bil velik del rudarjev še popolnoma nepripravljen za boj, ker ni v organizaciji, ampak brezbrizno gleda, kako se drugi tovarši trudijo, da bi preprečili še večje padanje zaslužka.

Bilo je pa doslej tudi mnogo rudarjev, ki so mislili, da pridejo na »najboljši način« do višjega zaslužka in boljšega življenja, če odidejo v Nemčijo. Pa tudi oni so se kruto prevarili, zakaj tudi tam so se plače zelo znižale, deloma celo za 16, 17 in 18 odstotkov. Tako se je zgodilo, da se je cela vrsta teh tovaršev zopet vrnila v razne avstrijske okraje. Tudi to je neugodno vplivalo na razmere v dotičnih okrajih; če zahteva delavec v takem kraju boljšo plačo, dobi odgovor: »Kaj pa hočete? Ta in ta je vesel, če dobi pri nas toliko mezde. Saj je bil na Nemškem, pa je spoznal, da je pri nas le še bolje.«

Delavci, ki sami lahko opazujejo ta dejstva, bi morali vendar spoznati, da se ne more zboljšati položaj delavcev z izseljevanjem. Pa vendar se sliši tuintan že napovedovanje rudarjev, da pojdejo spomladi v Nemčijo. To so pač taki delavci, ki nič ne vedo, kakšen je položaj na Nemškem in kako se tam godi delavcem. A tam so se v zadnjih časih razmere še poslabšale, zakaj lastniki

premogokopov so uredili prisilno posredovanje dela; to pa je institucija, ki delavce popolnoma izroča podjetnikom. O prostem potovanju delavcev ni več govora. Dela dobi rudar le tam, kjer mu ga nakaže podjetniška zveza. S tem sistemom se mezde še posebno znižavajo.

Proti temu strašnemu terorizmu se pripravljajo bratske organizacije v Nemčiji na boj, da odpravijo prisilno nakazovanje dela. Pripravljajo se na stavko in so že razpisale poseben davek po 50 fenigov na mesec, da dobe potrebni bojni sklad. Za podporo stavkujočih bo poskrbljeno. Ampak važno je tudi, da ne hodijo rudarji zdaj v Nemčijo, ker bi s tem le škodovali ondotnim tovaršem. Tudi lastniki premogokopov se pripravljajo na boj in razpošiljajo na vse strani svoje agente, da bi jim najeli rudarjev, ker hočejo imeti dovolj stavkokazov, če izbruhne boj. V nekaterih krajih so že najeli delavcev z vzhodnega in zapadnega Pruskega. Tistim, ki stanujejo v podjetniških hišah, so dali nalog, naj sprejmejo nove delavce v stanovanje in na hrano. Kdor stanuje v podjetniških hiši, mora torej že sedaj imeti stavkokaze pod streho.

To je očiten dokaz, da ravnajo podjetniki na Nemškem z delavci kakor s sužnji. Kri mora človeku zavreti ob misli na to sramoto.

Iz tega pa naši delavci tudi lahko razvidijo, da nimajo sedaj ničesar iskati v Nemčiji. Danes ne more iti rudar na Nemško drugače, kakor če hoče postati stavkokaz. Spoznati morajo naši delavci torej, da si je treba doma ustvariti boljši položaj. In to bi se lahko doseglo, če bi se naši delavci vsi do zadnjega postavili v organizacijo, kjer je njihovo pravo mesto. Kdor stoji danes še ob strani, škoduje sebi in svojim tovaršem, pa pomaga podjetnikom. Povejmo kar resnico: Kdor ni v organizaciji, ne more biti prijatelj delavcev. Zato je pa dolžnost vsakega delavca, da se pridruži svoji organizaciji in če stori vsak svojo dolžnost, ne more izostati noben.

Na soboto, dne 19. t. m. pop. sklicuje tukajšnja skupina čevljarjev shod. Tovariše čevljarje pozivljamo, naj med svojimi sodelavci pridno agitirajo za mogobrojni obisk. Poročal bo sodr. Tokan iz Ljubljane. Začetek in prostor shoda se naznani na vabilih, ki se naj dobro razširijo. Odbor.

ZMES.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico šteje že 550 članov. Tekom enega tedna je zopet pristopilo 30 članov. — V najkrajšem času otvori društvo četrto prodajalno v Trnovem-Krakovem. — Shed članov na Glincah to v nedeljo ob pol 3. popoldne v bivši Balijski gostilni, sedaj Sojerjevi v Rožni dolini.

O rimskih financah piše neki bavarski katoličan: Koncem prošlega leta je narasel „Ingolstädter Messbund“ na 700.000 članov in lansko leto samo se je pridružilo 22.080 članov. Sedež društva je frančiškanski samostan v Ingolstadtu na Bavarskem in glavna naloga članov je, da plača vsak na leto eno mašo. Prej je stala maša eno marko, sedaj pa, ko se je vse podražilo, so se podražila tudi živila za dušo in tako velja danes ena maša sama 130 M. Boljši ljudje pa plačajo kar dve marki. Iz tega razvidimo, da to društvo nabere med letom nad 1 milijon samo za maše. Ker pa sme vsak duhovnik na dan čitati samo eno mašo, bi moralo društvo imeti celo leto zaposlenih 2000 duhovnikov, ki bi čitali celo leto 700.000 maš. Največ članov pošilja prispevke frančiškanom v Ingolstadt. Tam pa so samo štirje patri, ki niti za Ingolstadt ne zadostujejo. Zato gre ves denar v Rim, ki ga potem deli revnim italijanskim samostanom, da berejo maše.

Krasote kapitalističnega sveta. Po nekem poročilu z Dunaja so našli v Kragranu nekje na slami truplo moža, ki je po zdravniški izpovedi moral ležati že več tednov mrtev v slam. Sedaj so prepoznali v mrliču 56 let starega dainarja Samuela Bundschucha.

Sličica s kapitalističnega sveta. V Minneapolis (Amerika) je crknil bogati družbi pes. Na baržunu in na svili je bil položen v krsto s srebrnimi ročaji. Pogrebli so psa s črno oblečenimi konji in z elegantnim vozom. V kratkem dobi pes spomenik. In taki prizori se vse pogostejše ponavljajo. Na tisoče delavcev pa ne ve, kje zaslužiti skorjo kruba!

Smrten dvoboj. V soboto popoldne se je vršil na Dunaju dvoboj na pistole med namestništvem uradnikom dr. Mayerjem in barom Wiederhoferjem, mlajšim sinom slavnega umrlega klinika. Wiederhofer je bil težko ranjen in je pri prevozu v bolnišnico umrl. Dvoboj se je vršil, ker je Wiederhofer zasledoval Mayerjevo ženo, dr. Mayer

bo vložil prošnjo na cesarja, da se sodno postopanje proti njemu ustavi. Drugi zopet poročajo, da je z ženo rad pobegnil v Švico.

Zidarji in zidarski delavci, pozor! Po Slovenskem, zlasti po Goriškem in Spodnjem Štajerskem hodijo agentje, ki iščejo zidarjev za Švico. Svarimo jih, naj se nikar ne dajo zapeljati po obljubah po visokih plačah, ki se nikdar ne i polnijo. Agentje pri svojem lovu na zidarje in zidarske delavce ne povedo, da je v Winterthuru in okolici stavka, ki traja že nad devet mesecev; delavska solidarnost torej zahteva, da se s takimi agenti povsod, kjer se pojavijo, temeljito obračuna. Vsak sum je takoj naznaniti Strokovnemu tajništvu v Ljubljani ali pa naravnost na naslov: Streikkommision der Maurer, Winterthur, Schweiz. Torej ne v Švico! Zaupnike strokovnih in političnih organizacij se naproša, da pouče vse zidarje in zidarske delavce v njihovem okraju.

Iz idrijskega okraja.

Iz občinske seje. Dne 1. t. m. vršila se je po dolgem presledku zopet občinska seja. Navzočih je bilo samo 21 odbornikov in župan, dasi so bili skoro vsi namestniki povabljeni. Vzrok je bil ta, da je bila seja sklicana ravno na prvega kot nalašč, da se rudarji odborniki vsled menjave dela niso mogli udeležiti. Županstvo je bilo o tem obveščeno, pa se tega ni vpoštevalo. Župan razloži v zmislu sklepa zadnje seje storjene korake glede pošte in drugih stvari. Nato se preide k točki: sprejem v občinsko zvezo. Sprejetih je bilo 12 družin, med njimi župan Šepetavec. Račun mestne hranilnice se odobri z dodatkom, da se sodišče naprosi, da vloži denar zapuščencev v mestno hranilnico. Pri točki 3.) poroča načelnik stavbenega odseka Drag. Lapajne, da zahteva deželna vlada sezidavo nove mestne klavnice. Za to da se naj vzame posojilo in v prihodnjem letu naknadno v račun postavi. Stavbni odsek je proti temu. Odbornik Ipavec (mesar) govori o novi moderni klavnici, ki se mora zidati. Sodr. Straus je mnenja, da se občinski odbor ne pusti diktirati, da se občina v novo zadolži, ker ni nobene postavke za nakup zemljišča v proračunu. Klavnica pa bi občino stala poleg zemljišča še par tisočakov, prinaša pa samo 1200 K na leto. Vlada naj dovoli dovršiti drugo pričeto delo občini, potem šele klavnico. Sklene se vlado obvestiti, da se naj pred zbira denar in napravi načrte, potem prične šele z delom. Dalje poroča poročevalec Dragotin

Lapajne, da je sklenil stavbeni odsek predlagati, da kupi občina od „Stavbene in kreditne zadruge“ v Grapi svet, na kojem naj bi občina sezidala 140 metrov dolgo in 5 metrov široko cesto, ob koji bi zadruga oziroma posamezniki zidali delavske hiše po določenih stavbnega reda. Sodr. Straus odgovarja, ker je že pred omenil, da ni za nakup zemljišča nič v proračunu. Tudi cesta je brez pomena in celo 5 metrov široko zidati tam, kjer še ni nobene hiše, ker imamo še v mestu polno cest, ki so podobne stezam, te naj se najprvo regulirajo. Sodr. I. Velkajne zahteva popravo ceste v Riže in Pront, ne pa tam, kjer se šele namerava zidati, vsaj smo vsi davkoplačevalci. Pegan zagovarja predlog poročevalca, češ, delavcem je treba pomagati. Sodr. Straus omeni, da so to lepe besede, v resnici pa se bo pomagalo le omenjeni zadrugi. Debate se je udeležilo več govornikov, na kar da župan predlog poročevalcev na glasovanje. Predlog je bil s 15 proti trem glasovom sprejet, ostali odborniki niso glasovali ne za in ne proti. Dalje se je sprejelo prezidavo škarpe ob cesti za gradom ter naprava stranišča na dvorišču pri „Črnem orlu“. Končno pa se je tudi dovolila podpora dvema prosilcema. Župan je moral odgovarjati na več interpelacij. Pripomnimo pa, da se je to pot g. župan obnašal skrajno netaktično. Župan ima predsedovati in paziti na red, ne pa posezati v govore, ki se njega tičejo, ter zavračati govornike. Tudi koga k glasovanju pozivati ni logično, vsak ve, kdaj in kako mu je glasovati, če pride k seji. To smo navedli, da nam ne bo treba prihodnjič s tem se pečati. Ostalim odbornikom pa svetujemo, da se v prihodnje držijo seje do konca, zato so izvoljeni.

Iz Sp. Idrije. Dne 27. februarja vršila se je prva občinska seja novega odbora pri nas. Med drugim prišla je v razgovor tudi prošnja 80 let starega Blaža Gnezda, naj bi se mu tudi za naprej dajala podpora v znesku 4 K. — Kaplan Mrak stopi k možu ter mu prične razlagati krščansko ljubezen do svojega bližnjega, da ni potreben, ker je že nekaj dobil od zapuščine rajnega Plečnikarja kar je milostljivi kaplan kot odbornik občine sam videl vknjiženo. Starec je sicer zatrjeval, da vsi njegovi dohodki znašajo 9 krajcarjev na dan. Ali nič ni pomagalo, božji namestnik in njegove ovčice so ostale pri tem, da mož ni potreben. Ali ni vredno, da se

gre tako dobremu gospodu god voščiti, kakor je štortl uničevalec Sp. Idrijske soc. dem. I. Ž.

Prvi majnik bo letos na nedeljo. Rudarsko društvo avstrijskih rudarjev v Idriji dela za proslavo delavskega praznika velike priprave. Opozarjamo delavstvo že sedaj, da se pripravi na dostojno praznovanje.

Nov urar domačin se je naselil s svojo delavnico v bivšo Paavovo hišo. Dolžnost občanov je, da se ga podpira. Konkurenca te stroke je v Idriji potrebna.

Zahvala Podpisani se tem potom najuljudneje zahvaljujem vsem onim, ki so izkazali zadnjo čast mojemu pokojnemu in nepozabljenemu sinu Francetu. Zahvaljujem se rudarskemu in kolesarskemu društvu, posebno pa onim fantom, ki so žrtvovali znatno vsoto za sijajnejši sprevod.

Andrej Jereb, oče.

Prekllic. Podpisani obžalujem tem potom vse žaljive besede, ki sem jih izustil dne 2. t. m. o žgalniškem pazniku Josipu Ferjančiču.

Karl Oblak.

Vabilo na redni letni občni zbor kolesarskega društva „Sloga“, ki se vrši dne 20. t. m. ob 1. uri popoldne v prostorih g. A. Kogej v Idriji. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročila tajnika in blagajnika. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti. V slučaju nezadostnega števila navzočih se vrši občni zbor pol ure pozneje. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Obenem se prosi vse one člane, ki so s prispevki zaostali, da to čimprej poravnajo.

Odbor.

Rudarje-delavce opozarjamo na dopis iz Idrije, ki ga ima „Rdeči Prapor“ od tega tedna. Treba je razmišljati o tam danih nasvetih in nekaj ukreniti. Odsek, ki ste ga v to izvolili, ne more brez Vas ničesar storiti.

S policijo varujejo Boga. Čujemo, da je tožen neki idrijski realec, ker se ni odkril, ko je šel duhovnik s sv. popotnico k bolniku. Vemo, da sedanji zastareli zakon štiti pri nas katoliške obrede z vso strogostjo. Pameten, za svoj poklic in vero res vneti duhovnik pa ne bo klical policaja in sodišč v pomoč Bogu, ker Bog in pristno versko prepričanje ne potrebuje tega in ne more biti razžaljen, ako se kdo ne odkrije sv. popotnico nosečim duhovnikom. Kaj bi bilo v velikih mestih, ako bi duhovnik pri izpolnjevanju verske dolžnosti imel same policijske namene, da bi vohal, kje zasači koga, da ga onesreči. Najboljši

bi imel toliko posla, da bi ne mogel opravljati svojega poklica. Zadnji čas je, da se vse to odpravi, kar služi le klerikalizmu in brani vero s policijo.

Občni zbor „Obrtniške bolniške blagajne v Idriji“ se je vršil dne 13. t. m. Po običajnem pozdravu načelnika g. Josipa Rupnika sta poročala tajnik in blagajnik o blagajniškem delovanju v minolem letu. Predvsem je omenil desetletnico, katero je dosegla blagajna v tekočem letu, in podal kratek pregled njenega delovanja od početka do danes. V nadaljnjem poročilu se je spominjal umrlega blagajniškega zdravnika, gosp. I. Šuntarja in umrlega odbornika, g. Vinka Kosa. Dohodkov je imela blagajna v l. 1909 2826 K 54 vin, izdatkov pa 2763 K 53 vin., preostanka tedaj 63 K 01 vin. Društveno premoženje pa izkazuje 787 K 64 vin. čičtega imetja. Po poročilu nadzorništva in absolutorija blagajniku je sledila volitev načelnikstva, ki je imela sledeči uspeh: Načelnik: Ivan Straus, ravnatelj „Obč. konsumnega društva v Idriji“; podnačelnik: Mijo Tratnik, mizarski mojster v Idriji. Odborniki: Alojzij Šteck, Anton Fajs, Josip Grilc, Jakob Kaučič, Lavrencij Žust, Josip Rupnik, Josip Kerševan. Nadzorništvo: Franc Ciniburk, Franc Ipavec, Leopold Lapajne. Razsodišče: Peter Balantič, Ivan Brotina, Franc Demšar, Franc Nagode in Leopold Štros; kot namestniki pa: Anton Kmet in Franc Lojk. Predsednikom razsodišča pa se izvoli Franc Nagode, na kar se občni zbor zaključil.

Članom „Obrtniške bolniške blagajne“ v vednost. Podpisani prosim tem potom vse člane, ki imajo z načelstvom imenovane blagajne opravka o zadevi bolniščin in drugih tozadevnih stvari, naj se zglašajo v pisarni „Obč. kons. društva“ v Idriji. V slučaju zadržka podpisanega načelnika pa pri podnačelniku, g. Miju Tratniku, mizarskem mojstru v Idriji. G. blagajnika Šabeca pa je iskati v istih prostorih in v istem času kot dosedaj.

V Idriji, dne 14. marca 1910.

Ivan Straus, tč. načelnik.

Obrtniško podporno društvo „Zedinjenje samostojnih obrtnikov“ v Idriji je imelo dne 13. svečana svoj redni letni občni zbor, na katerem so se med drugimi točkami določile tudi nekatere izpremembe, bolj ugodne za novo vstopivše člane, in sicer so se dosedaj sprejemali člani do 40. leta, mesečnina članov je iznašala 2 krone, na dan pa je dobival vsak član 3 krone

bolniščine. Sedaj pa je v prilog novo vstopivšim članom dovolil občni zbor, da bodo lahko pristopili s polovičnimi mesečnimi doneski po 1 K ter da bodo deležni tudi polovične bolniščine po 1 K 50 vin. S tem se je pripomoglo, da bo lahko vsak pristopil k društvu, ki je kakor nekaka trdnjava in organizacija obrtnikov celega idrijskega okraja. Želeti bi bilo, da bi se z vso vnemo oprijeli tega društva, ker kakor je bilo razvidno iz poročila knjigovodje, je društvo v jako dobrem gmotnem stanju.

„Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v Idriji“ priredi dne 20. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v telovadnici c. kr. rudniške ljudske šole občni zbor z običajnimi poročili društvenih funkcionarjev. Prosi se obilne udeležbe!

Iz Tržiča.

Klerikalci v Tržiču se zelo trudijo, da bi kaj več članov v svoje vrste pridobili. Slišali smo, da je g. župnik iz Tržiča nagovarjal, da bi šla zopet nazaj v klerikalni tabor dva iz liberalne strani, oba pevca bralnega društva in člana sokola. In seveda pod pogoji, da bo prvi organist postal, drugi pa načelnik Čukov, da jih bode učil telovadbe. In da bo imel tudi nekaj plače. Pa recite, ne znajo.

Draginja nas v Tržiču zelo pritiska. Zaslužki so mali, delavstvo pa po večini netečno za sredstva in poti, po katerih bi doseglo zboljšanje žalostnega položaja. V prodajalnah je cukar, mast, moka vsak dan dražja — plača konec tedna pa taka kot poprej! Delavci, delavke — razmišljajte!

Z Jesenic.

Članom konsumnega društva za Jesenice in okolico se naznanja, da je potreba polagoma plačati tudi cel delež brez ozira na to, ali ima dotičnik mesečno knjižico. Načelo zdravega konsumnega društva je: da morajo biti deleži polagoma popolnoma vplačani, ker tvorijo članski podjetniški kapital! — Na sploh bi pa prosili vse člane, naj marljivo agitirajo med jeseniškimi, savškimi in javornškimi konsumenti, da bodo vsi pristopili v naše kons. društvo in tam tudi vse svoje potreščine kupovali. S kupovanjem se razširja promet.

Naš gerent se zmerom pojavlja v javnosti. Ali smolo ima. Sedaj bo sedel v špekamri in zibal ričet, ker je bojda razžalil g. glavarja. Gosp. Čebulj, pustite raje to nehvaležno gerentstvo. Na

škodi ste pri zdravju in pri — obrti, ki je vendar za vas merodajna. Penzije gerenti še nimajo.

Vedno nove odredbe tudi daje g. gerent. Sedaj celo branje ne smejo ob nedeljah pred cerkvijo prodajati... Da, da, zavihtel je bič in izginal jih je v sveti jezi.

„Naša Moč“ se zmerom zaletuje v jeseniške socialne demokate, češ, taki ali taki so... No, gospodje klerikalci, pometajte le pred svojim pragom. Smeti imate tako preveč! — Za naše „Konsumno društvo za Jesenice in okolico“ tudi ni treba skrbeti, kajti to bomo že storili sami. Ko bomo mi enajst let z našim konsumom imeli za seboj, tedaj bo vse drugače kot pri vas. Čuditi se je neumnosti klerikalcev. Naši napredki jim ne puste spati. Nu, bodele že popolnoma ob spanje, če pojde tako naprej!

Iz Zagorja.

Občno konsumno društvo v Zagorju je imelo v nedeljo, ob 3. popoldne svoj občni zbor ob veliki udeležbi. Iz računskega zaključka posnemamo, da ima društvo danes 434 rednih članov ter je imelo 253 283 K 21 vin. prometa v minulemu letu. Društveno imetje znaša:

Gotovina v blagajni	1997 K 18 v
Vrednost posestva v Zagorju in na	
Lokah	31544 » 11 »
Vrednost orodja po odpisu	2996 » 70 »
Pri velenakupni družbi na Dunaj	407 » 82 »
Terjatve za blago	19864 » 55 »
Vrednost blaga po nakupni ceni	25309 » 19 »
Pri okrajni posojilnici v Ljubli	20 » — »

Skupaj . . . 82129 K 55 v

Ko matega dobička je bilo v minulemu letu 26 378 K 52 vin., čistega dobička 14 527 K 80 vin. Opomniti je treba, da je draginja silno vpivala na gospodarski položaj članov. Na občnem zboru se je prečitalo poročilo uradnih revizorjev (Zveze avstrijskih konsumnih društev), ki je naravnost las-kavo in imenuje zadrugo v vsakem oziru vzorno. Sklenilo se je, izplačati po 6 odstotkov dividende; 10 odstotkov čistega dobička se je odkazalo rezervnemu skladu. V nadzorništvu so bili izvoljeni malodane soglasno Ivan Gričar, Fran Peterlin in Ivan Prosenc, za namestnika pa Matevž Prosenc — Ta občni zbor, ki je soglasno, brez vsake debate, izrekel ravnateljstvu, predstojništvu in nadzorništvu zaupanje, je bil najeklatantnejša klopota obrekovanju „Slovenskega Naroda“.

Zizibambule v Zagorju. Zagorje ob Savi, 14. marca. Včeraj so Zizibambulci začeli »osvojevati« Zagorje. To začenjajo že več kakor leto dni, ampak od začetka še nikamor niso prišli in ne bodo. Včeraj so imeli shed. Zahvaliti se imajo zato edino toleranci socialno-demokratskih delavcev, katerih je bilo na shodu več kakor $\frac{4}{5}$, pa so izdali parolo, da se da nasprotnikom mirno govoriti, če zagotovo besedo tudi našim govornikom. Ker so narodnjakovci dobro vedeli, kakšen je položaj kljub narodnjakarske drobnarije, katero so bili prignali za ragrajanje, so se tudi hitro vdali. Seveda so dali obljubo že z namenom, da jo prelonijo, če bo le mogoče. S prerokom Mandičem se je prignal v Zagorje ves štab N. D. O., pomosni Juvan, modri Škerlj, znani Veršič i. t. d. Naši so mirno dovolili Mandiču čakati največje konfuznosti in še sedaj niso izgubili miru, ko je Mandič žalil socialno demokracijo. A ko je dobil sodrug Čobal besedo, je celo zizibambulsko vodstvo postalo nervozno in naenkrat je predsednik sodrugu Čobalu brez vsakega povoda vzel besedo. Ni čudno, da je takrat minila potrpežljivost tudi našim delavcem in hitro so narodnjakarji nehali zborovati. Pa bi že davno lahko vedeli, da se zagorski delavci ne dajo kar meninič tebinič oslepariti.

Poslano. Iz Zagorja mi pišejo, da govori sodrug Miha Čobal, češ, »noben drug me ni dal v 'Slovenski Narod', kot Karol Malovrh«. Tem potom izjavljam tole: Čudim se sodr. Čobalu, da je tako kratkoviden, da išče pisatelje infamij v lastnih vrstah. Če meni ali komurkoli izmed sodrugov delovanje Mihe Čobala ni bilo povšeči, povedali smo tam, kjer je mesto za to. Da bi tisti socialni demokratje, ki s Čobalom niso popolnoma zadovoljni, iskali pomoči pri »Slov. Narodu«, je malo predebelo! Saj imamo svoje liste in svoje organizacije! Vsled tega se razume, da nismo z infamijami »Slov. Naroda« ne jaz in ne noben mojih tovarišev v kaki zvezi.

Prosim pa sodr. Čobala, naj takoj preneha s svojimi, včasih res čudnimi domnevanji, če ne bom nastopil drugo pot. Blatiti se ne dam od nikogar!

Hrastnik, 4. marca 1910.

Karol Malovrh

tajnik »Konsumnega društva v Hrastniku«.

Z Goriškega.

Deželna organizacija goriška je založila socialno-demokratske kolke za pisma, ki so med

našimi domačimi kolki pač najlepše in najličnejše v modernem slogu izdeani. Kolki predstavljajo zidarja, ki klada rezano kamenje. Ista organizacija je založila razglednice, ki predstavljajo kovinarskega delavca z razprtimi rokami pred naklom. V ozadju se vidijo dimniki tvornic in dim, delavec pa stoji v postavi, ki izraža silo, samozavest in željo po svobodi. Pod sliko je moto:

«Vse je Tvoje delo, kuj! le da zate bilo ni to delo, kar si skoval, se je vzelo, lanec sebi si s oval!	Dvigni lakti, zlomi vez! kar je dela, bodi Tvoje, vstaja zarja osvoboje, novo delo plodni dan.
---	---

Tretjič je založila užigalice. Na žoltem dnu je zarisana z rdečo barvo glava Helija, grškega boga solnca. Vse narise je izvršil akademični slikar Avgust Bucik v Gorici. Že več let se je izražala med delavstvom želja, imeti svoje kolke, razglednice in užigalice. Sedaj je tej želji ugodila deželna organizacija goriška. Dolžnost pa je delavstva, da seza po njih in tako manifestira tudi pri vsakdanji rabi svojo zavednost, obenem pa podpira zalagatelja, deželno organizacijo socialno-demokratske stranke v Gorici. Posebno morajo konsumna društva, katera je ustanovila socialno-demokratska stranka, izvrševati svojo dolžnost, da odpravijo iz svojih prodajalnic različne užigalice drugih vrst in svojim odjemalcem podajajo strankarske užigalice. Tudi za delavce mora veljati geslo »Svoji k svojim«. — Organizacije in trafikanti dobe užigalice pri deželni organizaciji socialno-demokratske stranke v Gorici.

Delavci! Agitirajte za lastna podjetja!

Delavska hranilnica in posojilnica, r. z. z. o. j. v Gorici, prične svoje poslovanje s 1. aprilom 1910. Sprejma hranilne vloge, katere po $4\frac{1}{2}\%$ števisi leto po 360 dni, katero izplačava brez vsake odpovedi. Posojila se dajajo na menice po 6% ali na vknjižbo po $5\frac{1}{2}\%$, oboje brez vsake uradnine ali drugega odbitka. Vplačuje in izplačuje se v združnem uradu ali pa potom poštini čekov. Združni urad je v Gorici v prostorih Delavskih organizacij, Via dei Tre Re št. 16 črez dvorišče vsako nedeljo od 9.—12. ure predp., med tednom opravlja vse posle sodrug dr. H. Tuma v isti hiši ob uradnih urah: Delavci, ki imate raztresana svoja hranila po različnih liberalnih in klerikalnih posojilnicah in hranilnicah, združite svoje denarne moči, da se tudi gospodarsko tem potem osamosvojite! Vinarja vam nikdo ne zaupa, ne zaupajte vi vinarja drugim!

S Štajerskega.

Hrastnik. Dne 27. svečana se je vršil občni zbor našega konsumnega društva. Pri tem tem zboru se je videlo, kakšno veselje imajo rudarji do svojega društva. Sodrugi Malovrh je poročal o delovanju društva v letu 1909. Poročal je, kakšne težave da je imelo društvo, koliko truda je bilo treba, in kako se je odbor trudil, da se je napravil zopet red. Povedal je tudi, da gre največja zasluga sodrugu Antonu Kristanu, kateri se je v resnici z vso vnemo potrudil, da je društvo dobilo zopet kredit pri trgovcih i. t. d. V odbor so bili voljeni zopet vsi dosedanji odborniki. Društvo ima še danes zelo velike težkoče; na eni strani nasprotuje in terorizira ravnatelj rudnika svoje delavce, na drugi strani pa nasprotujejo vsi isti, ki so naredili dolg pri društvu in zato sedaj agitirajo proti društvu. Marsikateri si misli, ko bi ne bilo teh socialistov, pa bi ne bilo treba plačevati dolga, mož s kapo, bi tudi ne hodil okolu hiše in jaz bi se lahko smejal, ker bi zastoj eden mesec ali dva jedel. Kar je res poštenih rudarjev, že danes uvidevajo, kakšno vrednost ima za delavce konsumno društvo, in začenjajo plačevati na stari dolg, tako da dobi društvo vsaki mesec do 150 K na stari dolg plačanega. Ako pa pregledamo promet v mesecu juliju m. l., to vidimo, da se je v teku par mesecev promet zvišal za celih 5000 K, približno polovico. Meseca julija je bil mesečni promet K 6183.52 in januarja t. l. pa K 11.533.90. Članov je pristopilo od novega leta do danes 45. To so številke, katere nam dajo obilo poguma, da se bode društvo res tako razvilo, kakor je želeti. Lahko rečemo, da vzlic tako umazani konkurenci in vsemu terorizanju se hrastniški rudarji v splošnem zavedajo svojih dolžnosti.

Začudeno so gledali nasprotniki konsumnega društva rudarjev, ko so člani oziroma njih žene, ponosno in z veselim srcem nosili cele zavitke blaga, kot povrnjeno dividendo. Naši trgovci so se lansko leto posmehovali, ko ni društvo vsled Koželjevega gospodarstva, izplačalo dividendo (pri nas namreč izplača vsaki trgovec 3% dividendo svojim odjemalcem) in marsikateri je rekel svojim odjemalcem, letos bomo še izplačali, a drugo leto ne bomo več, ker tudi konsumno društvo ne bode moglo več izplačevati. Da so se varali,

so izvedeli letos. Zatorej, rudarji, vsak izmed vas naj bode agitator za svoje društvo, ker le potem združenosti bomo dosegli to, kar želimo.

Hrastnik. Dne 27. svečana smo imeli pri nas jako dobro obiskani shod rudarjev z dnevnim redom: „Odgovor na zahteve rudarjev“. Za predsednika je bil izvoljen soodr. Urlep. Kot sklicatelj shoda pozdravi navzoče sodrugi Malovrh ter prebere odgovor trboveljske družbe. Malovrh je že pri tem ožigosal nesramni odgovor. Potem je poročal sodrugi Tokan iz Ljubljane v dolgem govoru o stanju delavstva, o pomenu organizacije in o draginji. Tudi on je ožigosal postopanje trboveljske družbe kot naravnost barbarstvo. Povedal je tudi, da so delavci sami krivi, da so dobili takšni odgovor, kajti ako bi bili rudarji dobro organizirani, bi bil tudi odgovor drugačen. Za njim je govoril še sodrugi Malovrh o lokalnih razmerah in o konsumnem društvu. Tudi on je povdarjal, kaj bi si lahko rudarji pridobili potem strokovne in gospodarske organizacije. Povedal je rudarjem, kaj bi se zgodilo, ako bi izbruhnila stavka, ker bi se prvo minuto zaprla vrata rudniškega konsumnega društva. In ti rudar, ako bi še tako zvest bil svojim tovarišem, bi moral biti izdajalec samega sebe in tvojih sotrpinov. Organiziran nisi, član konsumnega društva rudarjev nisi, vrata rudniške prodajalne bila bi zaprta, otroci bi jokali za kruh, a ti bi jim ga dati ne mogel. Bil bi toraj primoran iti na delo in s tem škodoval sebi in svojim tovarišem. Povedal je tudi, da so delegatje vnovič vložili zahteve, ker oni ne morejo prevzeti odgovornosti. Dokazal je tudi neresnično trditev rudnika, da so rudarji leni, s tem, ker je prebral en listek (plačilni), ko je eni rudar zaslužil na enem kraju dnevno K 2.30, na drugem pa 4.20. Torej na enem, ker je bilo slabo delo, je bil len, na drugem je bilo pa boljše delo in ravno isti akord, je bil pa zelo priden!! Konečno je pozval navzoče, da naj enkrat začno razmišljati o svojem slabem položaju, naj se oklenejo še vsi ostali, kateri niso še organizirani, svoje bojne organizacije kakor tudi svojega konsumnega društva. Navzoči so burno pritrdjevali. — Shod bode imel gotovo lep uspeh.

Naš gospod ravnatelj že dolgo ruje proti konsumnemu društvu, a smo ga dosedaj pustili pri miru, ker smo se nadejali, da bode mož vendar izgubil sveto jezo proti našemu društvu. Da mu hiša ne gre iz glave, mu radi verjamemo,

a da na takšen način želi ugonobiti naše podjetje, je pa vendar enkrat tudi preveč. Ako ima delavec kakšno prošnjo do njega, najsibodi takozvani „voršus“, ako ima bolezen v hiši ali rabi za kam iti, je njegova prva beseda, kje pa fašes? Ako reče, da v našem konsumu, dobi odgovor, pojdi tja dol po denar. Ako rabi rudar stanovanja in akoravno že dela leta in leta, ga ne dobi, če ne kupuje blaga v njegovem magacinu. Če pa pride tak, ki šele v službo vstopi, pa tam gori kupuje, dobi takoj stanovanje. Še celo pri zaslužku razlikuje delavce. Gospod ravnatelj, ali ne veste, da nimate vi pravice zapovedovati delavcem, kje naj kupujejo? Ako ne bode drugače, se bomo morali enkrat obrniti drugam, kajti tega si ne pustimo zapovedovati. Vi imate delavcem pravico zapovedovati pri delu, a izven dela jim nimate prav nič zapovedovati. To za danes, kajti od sedaj naprej bomo brezobzirno v javnosti poročali o vsakem takem terorizmu

Hrastnik Gospod Slokan popravlja naš dopis in citira cel kup paragrafov. Ali gospod šteiger, paragrafi ne bodo spravili resnice s sveta. On namreč sam trdi, da ako se njemu ljubi streljati, lahko prisili delavce postranska dela spravljati. Ali smo mi kaj družega trdili? Saj sami priznate to. Eno tudi mi vemo, da se ne brani nihče iti taka dela opravljati, katera morajo glede varnosti napravljena biti. Tudi vsaki, kateri je delal že v rudniku, čeravno ni šteiger, ve dobro, da rudar sam, ne da bi čakal na gospoda Slokana, gre, če preti nevarnost, in zavaruje isto. Nam tudi ni znan nikakšen slučaj, da bi se kdo branil, ako vidi, da je res potrebno. Ne more se pa zahtevati od rudarjev, kateri že mogoče čaka na šteigerja pol ure, da bi ravno takrat, kadar bi se imelo streljati, moral iti drugo delo opravljati. Gospod Slokan menda že tudi poprej vidi isto nevarnost, ne pa ravno v tistem hipu, ko je treba streljati. Gospod Slokan tudi nekaj o organizaciji čenča, akoravno še ne ve, kaj pomeni beseda organizacija. Tudi preti, da bode rudarje še bolj šikaniral. Gospodine, mislite, da ste že „zugsführer“ in da imate same „regrute“ pred seboj. To bomo že rudarji preskrbeli, da ne bodo vaša peruta do neba zrasla. Očitati pa nismo ravno vam, da ste vandrili, ampak mi smo samo rekli, kako tužno je za rudarja, ako mora vandrati. Da ste pa res na Ogrskem za delom peš hodili, mogoče radi tega, ker ni bilo avtomobilov, kočij

i. t. d. na razpolago, je pa vendar resnica. Menda vendar tega ne boste tajili? Da ste sedaj denarno bolj podprti, kakor kakšen rudar, to vemo, pa tudi radi verjamemo. Vam je torej želeli boljše slike. Ako hočete zopet kaj pospravljati, smo zmeraj na razpolago, gradiva zadosti. Na svidenje gospod Slokan „Steiger in Hrastnigg“!

Skoz 20 let se je obnesla

*Kathreiner Kneipp-sladna kava
v vsaki družini vedno kot najizvrstnejši
pridavek k bobovi kavi in kot
njen nadomestek, kjer je bobova
kava usled njenega razburjajočega
vpliva zabranjena. Za otroke ni
zdravejše kavine pijače kot je čist
Kathreiner.*

Otroci uspevajo krasno.

slaven. I. O.

P. n.

Slavnemu občinstvu mesta Idrije in okolice
uljudno naznanjam, da sem otvoril **začetkom marca**
t. l. v hiši št. 318 (preje Paa) sedaj last društva
„Sokolski dom“ svojo

urarsko delavnico.

Prizadeval si bodem slavnemu občinstvu vsa
dela hitro in po zmernih cenah napraviti.

Z odličnim spoštovanjem

Jožef Lampe, urar
Idrija.

Pa kaj se to pravi,
Če trebuh boli?

Pri pametni glavi:

zavžij!

Krepčilo želodca,
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2.40.

Kabinetna kakovost „ „ 4.80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Najnižje cene. Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila

L. MIKUSCH
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

V zalogi „Delavske tiskovne družbe“ v Ljubljani Šelenburgova ulica 6/II.

se dobijo sledeče knjige in brošure:

Knjižnica časopisa „Naprej!“:

- Socializem.** I. zvezek; upravitel Anton Kristan. Cena 20 h. II. izdaja.
Socialna demokracija in kmetiško ljudstvo, iz poročila urednika Antona Kristana. II. zvezek. Cena 10 h.
Zakaj smo socialisti? Uredil Anton Kristan. III. zvezek. Cena 14 h.
Komunistični manifest. Napisala Karl Marx in Friderik Engels. Cena 4 h. IV. zvezek.
Kdo uničuje proizvodnjo v malem? Napisal Karl Kautsky. Cena 30 h. V. zvezek.
Katoliško svetovno naziranje in svobodna znanost. Napisal L. Währmund. VII. zvezek. Cena 70 h.
O konsumnih družtvih. Uredil Anton Kristan. VIII. zvezek. Cena 30 h.
Kapitalistični razred. Napisal Karl Kautsky. Cena 30 h. IX. zvezek.
Nevarni socializem. Spisal E. Kristan. Cena 30 h. X. zvezek.
Narodno vprašanje in Slovenci. Napisal E. Kristan. Cena 30 h. XI. zvezek.
Strahovi. Napisal Etbin Kristan. XII. zvezek. Cena 30 h.

Agitacijska izdanja:

- Vojna in socialna demokracija.** Cena 30 h.
Program socialne demokracije v Avstriji. Cena 6 h.
Vun z enako volilno pravico. Cena 4 h.
Zvišanje duhovniških plač. Cena 10 h.
Primož Trubar in slovensko ljudstvo. Spisal E. K. Cena 8 h.
V dobi klerikalizma. Spisal Liberatus. Cena 40 h.
Razprave VII. rednega zbora jugoslovanske soc. dem. stranke v Avstriji. Cena 60 h.

Znanstveni spisi:

- Politično življenje Slovencev.** Knjižnica leposlovnih, političnih in socialnih spisov. I. zvezek. Napisal dr. D. Lončar.
Dr. Janez Bleiweis in njegova doba. Knjižnica leposlovnih, političnih in socialnih spisov. II. zvezek. Napisal dr. Dragotin Lončar.
Prešernov spomenik. Uredil dr. Ivan Prijatelj. Cena 80 h.
Drama Prešernovega duševnega življenja. Spisal dr. Prijatelj. Cena 40 h.
Naši Zapiski. Cel letnik 1909. Cena 4.80 K.
Občinski socializem. Spisal Abditus. Cena 70 h.

Pripovedni spisi:

- Francka in drugi.** Spisal Etbin Kristan. Cena 50 h.
Pod spovednim pečatom. I. in II. del. Napisal katoliški kaplan Hans Kirchsteiger, poslovenil Etbin Kristan. Prva knjiga stane 2.60 K, druga knjiga pa 2 K.
Magdalena. Spisal S. Machar. Preložil dr. A. Demota. Cena 2 kroni.
Iz nižin življenja. Spisal P. Mihalek. Cena 1 K.

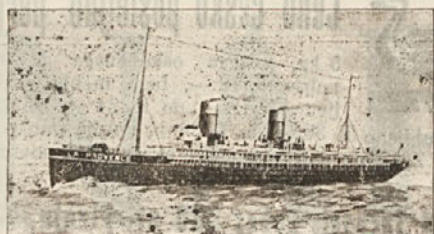
V tisku je:

- Tolmač tujih besedij.**
Novi občinski volilni red za Ljubljano in kranjske občine.

«Delavska tiskovna družba» izdaja tudi političen list „Naprej!“, ki izhaja vsakega 4. in 18. v mesecu. Stane za celo leto 2.50 K.

Priporoča tudi v naročbo:

- „Rdeči Prapor“.** Izhaja v Ljubljani trikrat na teden. Stane na leto 14 K.
Naši Zapiski“. Izhajajo v Ljubljani enkrat na mesec. Cena K 4.80.

Samo 6 dni!

Ed. Šmarda

12—8

potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 18.

**Francoska linija Havre-
New-York samo 6 dni!**

GRIČAR & MEJAČ, Ljubljana
Prešernove ulice šte. 9

12—7

priporočata v največji izberbi po najnižjih cenah

obleke za gopode, obleke za dečke, obleke za otroke, površnike za
gospode in dečke, žakete za dame, paletu za dame, plašče za deklice.

Kmečko - delavska gospodarska zadruga

Dobravlje :: p. Sv. Križ, Goriško :: Dobravlje

Priporočajo svojo

bogato zalogo izbornih vin.

V Ljubljani ima zalogo v Vodmatu „pri Mraku“. Po
cenah je vprašati v prodajalni Konsumnega društva
za Ljubljano in okolico, Vodmat, Bohoričeva ulica.

Pozor!**Pozor!**

50.000 parov čevljev.

4 pare čevljev samo K 8.—.

Ker je več tvornic ustavilo delo, sem dobil naročilo, da spravim večjo množino pod tvorniško ceno v denar. Dobavim vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trakove: rjave ali črne, galosirane s kapi-mi in z močno nabitiimi podplati, elegantni in po najnovejši fasoni. Velikost po številki. Skupaj 4 pari K 8.—. Razpošilja se po povzetju. Razpošiljalnica čevljev:

J. Gelb, Neusandec šte. 91.

Zamena dovoljen, ali denar nazaj.

Krasne pomladanske novosti

priporoča

24—26

prva in edina slovenska modna

trgovina za gospode

Engelbert Skušek**LJUBLJANA**samo „Pri Planinki“, Jurčičev
trg št. 3.

Gorica: Via Scuole 6.

Kašelj.

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno
olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe
pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko:
«Tri jelke». — Zaloga pri

Danielu Pircu, lekarnarju v Idriji.**Ceno češko posteljno perje!**

5 kg, rovega oskubenega K 9.60
1 oljše K 12.—, belo, mehko oskub-
ljeno K 18.— do K 24.—, snežno-
belo, oskubljen K 30.— do K 36.— Pošilja franko po
povzetju. Zamenja se in vzame se nazaj, če se povrnejo
poštni stroški.

Benedikt Sachsel, Lobes 860 pri Plzinju, Češko

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji,
kakor mlatilnice, gepelni, čistilnice, preše
za sadje i. t. d.?

Edinole pri:

12—10

FR. STUPICA

v Ljubljani * Mar. Terezije cesta
šte. 1 :: Valvazorjev trg šte. 6

in zakaj? Zato, ker so dotični stroji iz naj-
boljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni, ker
se istih prodaja na tisoče in tisoče komadov
in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v
velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah.
Moji stroji so povsod jako priljubljeni. —
Obračajte se na mojo tvrdko pri nakupu
stavbenih potrebščin, portland-cementa,
traverz, železniških šin in druge različne
železnine in raznega orodja, nagrobnih križev,
tehtnic.

Austro-Amerikana:**TRST**

New-York
New-Orleans
Buenos Ayres
Argentinijska
Rio di Janeiro.

Vozne liste za potnike in izseljence prodaja:

SIMON KMETETZ

Ljubljana, Kolodvorske ulice 26.

**Najnovejši in najhitrejši brzoparnik
Martha Washington**

24—24 vozi čez Ocean samo 6 dni.

